

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci.

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admi-
nistratie.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil

Manuscrisurile nu se în-
napolază.

Autograful monarhului.

Cuvântul de mulțumire al monarhului austro-
ungar către națiune.

— Oficial. —

Maj. Sa ces. și reg. a binevoit preagratos să dea
următorul autograf:

Iubite conte Tisza!

Făcând o reprivire asupra războiului ce durează
acum de-o jumătate an și pe care ni l'au impus inten-
țiunile dușmănoase ale adversarilor noștri, cu inimă
mulțumitoare relev atitudinea gata de jertfă a cre-
dincioaselor mele popoare manifestată în aceste vre-
muri grele.

Majestoase și pătrunse de încrederea în sine ele
s'au dovedit demne de pretențiunile mari ale acestei
epoci; în nobilul lor entuziasm, cu care ele și-au
trimis pe fiii lor sub drapelul Mele, în acomodarea
lor pretențiunilor vremurilor războinice și în îngrijii-
rea lor abnegată despre jertfele războiului am pu-
tut să văd o nouă expresiune strălucită a patrio-
tismului și virtuților lor cetățenești.

Această plăcută constatare îmi potentează și mai
mult încrederea în armata Mea încoronată și până
acum de gloria atâtor strălucite fapte de războiu.

Năzuința guvernului Meu de a pune în mod con-
gruent toate forțele în serviciul scopurilor noastre
comune, întâlnește o procedură similară la guvernul
Meu austriac.

Sub conducerea dv. NAȚIUNEA și în viitor își
va jertfi sângele și averea pe altarul patriei, pur-
tând cu bucurie până la sfârșit sarcinile grave ale
războiului. Am încrederea și speriez, că în pacea
câștigată cu ajutorul lui Dumnezeu EA își va pu-
tea lua premial vrednic al stăruirilor, suferințelor și
primejdiilor războiului luptat cu credință până la
sfârșit.

Te autorizez, să aduci aceasta la cunoștința
NAȚIUNEI pe lângă tălmăcirea recunoștinței și mul-
țumitei Mele cele mai călduroase.

Dat în Viena, 4 Februarie 1915.

FRANCIS IOSIF m. p.

Cont. ȘTEFAN TISZA m. p.

Anul cel mare.

Iasi, 6 Febr.

Intre anul care a trecut și cel care a ince-
put nu putem pune baricadă. Războiul început
în 1914 continuă și în 1915 astfel că schimba-
rea datei nu schimbă nimic din situațiunea răs-
boiului european.

Totuș, în anul acesta, sunt speranțe că
sângele care a curs și care curge, se va opri,
astfel că după o nouă schimbare de an să se
poată ști care a fost mai însângerat: 1914
sau 1915?

În pragul noului an toată lumea se întreba
ce va aduce 1915. Și răspunsul nu se putea
da. În situațiunea de astăzi, care e aceeaș ca
și pe ziua de ieri, se poate preciza un singur
lucru în mod hotărât: că, *vor învinge cei tari.*

Vor învinge cei cu suflet mai puternic, mai
conștienți de dreptatea cauzei lor și mai pregătiți
să se jertfească pentru un ideal — și cei cu
brațul mai bine înarmat și mai rezistent. E
vremea triumfului forței, dar nu numai a for-
ței brutale.

De aceea nu avem să așteptăm înfrigurați
răspunsul la întrebarea tragică: Ce va aduce
noul an? — ci avem datoria să ne pregătim
propriile noastre puteri pentru marile încer-
cări viitoare, așteptând cu bărbătească răb-
dare momentul acestor încercări.

Pentru marile puteri în luptă jumătatea
de an care a trecut până acum nu a fost de-
cât un timp de încercare și de învățatură.
Și-au cunoscut forțele în luptă, măsurându-le
în atât de sângeroase, dar zadarnice lovituri,
au constatat condițiile cu totul speciale în cari
se desfășoară actualele operații militare și du-

pă șase luni de campanie, au ajuns la încheie-
rea că lovitura decisivă nu se poate da decât
mult mai târziu.

Această lovitură e rezervată pentru anul
acesta.

De aceea el poate fi numit cu drept cuvânt
Anul cel mare.

Noi Românii avem cuvinte să așteptăm cu
toată încordarea sufletului nostru desfășura-
rea evenimentelor din acest an, cari nu vor
putea să nu atingă și interesele noastre româ-
nești.

Am trecut printr'o epocă de înfrigurare,
care, din fericire, nu a fost decât cu totul par-
țială; am trecut prin vremuri nesigure, în cari
oscilam între speranță și între teamă la ecoul
tuturor vestilor capricioase ce veneau de pe
atâtea câmpuri de luptă; am auzit glasuri de
sirenă ori glasuri de amenințare, am auzit în-
demnuri pripite și îndemnuri la lasitate, am
auzit critici înverșunate și injurioase, iere-
miade lamentabile ori cântece de laudă, am
fost martorii unei opinii publice nu în-
destul de orientate și de consistente...

Dar acum toate aceste ușoare alterări de
atitudine virilă pe care trebuie să o avem, am
trecut. Anul 1915 ne găsește și sufletește și
brațele pregătite pentru orice gest în vederea
realizării destinului nostru.

În fața sguidurei uriașe pe care acest an
unic o va aduce în istoria lumii, noi Românii
suntem, și trebuie să fim, neșovăiți, încrezători
și conștienți.

Anul 1915 va fi astfel anul cel mare nu
numai pentru istoria lumii, dar și pentru is-
toria poporului român.

Trec corbii, trec...

Trec corbii, trec pe 'ntinsul melancolic
Al pusteii arse, fără de hotare...
Trec corbii 'n cete negre, cobitoare
Lăsând pustiu omoritor pe urme....

Trec corbii, trec ducându-și fiecare
Aripile și pliscul pregătit
Pentru-un ospăț ciudat, îngrozitor,
De sânge încheagat,
De creeri morți,
De ochi deșerti ce s'au închis deodată
De-omoruri și de lacrimii sături....

Trec corbii, trec, târând pe urma lor
Vedenii negre, umbre uriașe,
Făcând cortej grozavelor armate
Ce și-au spălat ciobotetele în sânge....

Trec corbii, trec să-și cate de-ale hranei
Prin negura și norii 'nsângerati....
Peste pustiu greu, uluitor....
Trec corbii toți la roșă sărbătoare
Ce oamenii le-o pregătira lor...

Și-asa cum trec ca o perdea sinistră
Întinsă între ceriuri și pământ,
Ei se opresc pe-o hecatombă roșă,
Intocmai ca aceea lângă care

S'opri odat' în mers Vereșaghin
Și-și concepu tabloul lui grozav....

Trec corbii, jalnici cioclii 'ndoliați
La cea mai mare sărbătoare-a lumii...

Alastor.

Durerea unei mame.

— Nuvelă. —

(Urmare).

(11).

Lorel adormi mai tare, pierzând și răsufla-
rea par'că pe jumătate. Obrajii i se destinseseră
într'o imobilitate, corespunzătoare unei stări
sufletești noi. Era puterea somnului chinuit de
vise, ori cea a morții, care schimbă trăsăturile
fetei lui Lorel punând masca unei liniști reci?!

Aglăița se plecă deasupra gurei lui. Inima-i
bătea atât de puternic, în cât nu putea prinde
respirația bolnavului.

Percepu par'că un răsuflu ușor, dar spaima
stăpânește atât de puternic inima unei mame,
în cât Aglăița tipă inconștient, aproape nebună.

— Mamae!...

Raluca veni imediat.

— Ce-i, ce s'a întâmplat?

— Nu-i nimic, răspunse liniștită Aglăița. A-
dormise și-mi părea, nu știu cum...

— Ferească Dumnezeu, dragul mamei, o îm-
păcă Raluca.

Nu gândi numai la rău și se apropie de pat,
privind de aproape pe bolnav.

— Of, Doamne, ce păcate ispășesc, se întrebă
Aglăița, împreunându-și mâinile în chip de ru-
găciune. Se sgârcise par'că și într'o clipă i se
schimbă fața și îngălbeni...

— Ingerul Domnului cu el, reluă Raluca. Nu
trebuie să-ți faci spaimă din nimic. A adormit
greu din cauza oboselei.

Pe obrazii lui Lorel flutura par'că aripa unui
inger nevăzut, ce coborise lângă pat. Era înger-
ul mântuirii ori al morții?!

Bunița micului bolnav plecă împăcând pe
mama lui.

— Nu-ți fie frică, dragul mamei. Crezi că eu
așa v'am crescut, plângând?!

Aceiași aripă nevăzută de inger, ce colindă
grădinile raiului și tae și aerul plin de miasme
al infernului, juca într'un chip ciudat pe chipul
lui Lorel. Îndeplinea o datorie față de lumea lui
și o neleguire față de oameni. Răul din lumea
noastră era considerat ca bine și dreptate în
lumea cealaltă. Ingerii socot poate o mângăere
pentru un geniu, de a trece în lumea visului e-

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Rapoltul-mare, com. Hunedoarei, pe câmpul de război.

<p>Ioan Tiruța, are 1 copil
Petru David, are 1 copil
Petru Mermezan
Inochentie Mermezan,
George Ardean, (rănit)
Nicolae Zgârdea, are 2 copii, (rănit)
Toader Borza, are 1 copil
Aron Urs are 1 copil, (murit pe câmpul de luptă)
Avram Maruț, are 2 copii, (rănit)
10 Ioan Selar, (rănit)
Iosif Cărpinișan, are 1 copil, (rănit)
Toader June, are 3 copii
Nicolae Dregiciu, (rănit)
Ioan Roman, (bolnav)
Inochentie Oana
Aron Ardean are 3 copii, (mort)
Toader Danciu, (rănit)
Solomon Maruț, are 1 copil
Inochentie Josan are 1 copil
20 Petru Vălean
Ioan Vălean, (rănit)
Iile Jurca, are 1 copil
George Jurca
Solomon Oana, (rănit)
Inochentie Lobonț, are 1 copil
Iosif Ardean, are 2 copii
Ioan Ardea
Nicolae Mert, serg. major, are 1 copil
Solomon David
30 Ioan Maruț
Dumitru Maruț
Iosif Gligor
Ioan Gligor
Ioan Lup
Ioan Ioan (rănit)
Adam Oana
Ioan Moisa, are 1 copil
Aron Mestereaga, are 1 copil, (rănit)
Aron Deac, are 2 copii, (rănit)
40 Dumitru Oana
Aron Bășan, (concediat interimal)
Avram Giurgiu, are 4 copii
Petru Stanciu, are 2 copii
Ioan Stanciu, are 2 copii
Toader Stanciu, are 1 copil
Nicolae Stanciu
Iosif Martin
Toader Costa, are 4 copii
Aron David, (rănit)
50 Serafin June, are 1 copil</p> | <p>Petru Costa I. Ioan, are 1 copil
Petru Vasii, are 3 copii
Ioan Ardelean I. Avram
Solomon Costa
Petru June, (mort pe câmpul de luptă din Galiția)
Inochentie Urs
Constantin Martin, are 1 copil
Ioan Martin, (rănit)
Nicolae Triif, (rănit)
60 Ionichie Mermeșan, (rănit)
Aron Cărpinișan, (concediat interimal)
Toader Crișan, are 1 copil
Toader Tiruța
Nicolae Tudor
Luca Ardean, (rănit)
Romul Mestereaga
Solomon Urs, (rănit)
Timotei Costa, (rănit)
Lazăr Măga, (rănit)
70 Nicolae Oana, (mort de holeră în Galiția)
Aron Maruț, are 2 copii
Ioan Lup I. Ioan, are 4 copii
Avram Magda, are 1 copil
Toader Suciu
Inochentie Suciu
Ioan Suciu
Ioan Josan
Petru Lup
Ioan Fodor
80 Toader Spanior
Dănică Cigmaian, (rănit)
Iosif Cigmaian are 3 copii
Toader Oana, are 2 copii
Iosif Magda, are 1 copil, (rănit)
Solomon Oana are 3 copii (mort în Galiția de holeră)
Avram Magda, (rănit)
Teoader Simerean
Petru Gligor, are 2 copii, (rănit)
Avram Costa, are 2 copii (rănit)
90 Toader Danciu
Toader Fillmon
Ioan Bența, are 2 copii
Nicolae Bența
Iosif Bența
Ioan Danciu, (rănit)
Toader Biris
Avram Lobonț, (concediat de timp nehotărât)
Nicolae Mermezan, (concediat)</p> |
|--|--|

Aron Șerban, are 1 copil (concediat),
100 Nicolae Șerban, are 1 copil.
Aceștia sunt soldații plecați până acuma pe câmpul de război, dar la asentarea ținută în 6 Decembrie au mai fost înrolați următorii:

- Nicolae Gligor
Iosif Urs
Petru Lazar
Ioan Lazar
Ioan Cărpinișan
Carol Jurca
Nicolae Biris
Petru Giurgiu
Avram Tiruța
10 Lazar Oana
Toader Neamț
Ioan Costa
Romul Oana
Toader Ardean
Toader Cărpinișan
Ioan Borza
Solomon Maruț
Petru Biris
Ioan Josan
20 Ioan Zgârdea
Ioan Muntean

Comunicat prin: Ioan Glurgiu.
învățător

România nu poate rămâne neutrală.

— Declarațiunile dlui P. P. Carp. —

Sub acest titlu ziarul „Az Est” publică o lungă corespondență din București și care se sfârșește cu următorul important interview pe care l'a acordat cunoscutul bărbat de stat al României d. P. P. Carp corespondentului bucureștean al ziarului „Az Est”, Kéri Pál:

— Mă întrebi, că se va schimba oare atitudinea neutră de acum a României? Deocamdată nu. Dar aceea o susțin, că România nu poate rămâne neutră până la sfârșit în decursul războiului mondial, ea nu poate privi până la fine această puternică măsură. Avem o armată frumoasă și puternică și într-o armată, pe care între împrejurări ca cele actuale o ținem în neactivitate devine stăpân pronunțamentului. Aceasta a dovedit-o de multe ori istoria; să ne îndreptăm numai privirile înspre Spania, care îndată ce și-a părăsit politica externă activă și-a văzut armata căzută pradă pronunțamentului. Buna armonie între armata română, guvern și dinastie numai așa se poate susține, dacă în mijlocul unor astfel de furtuni vom și întrebuița această armată.

tern, fără a suferi stigmatul vieții pământesti. Geniul trăiește între oameni ca trandafirul, ce-și ofilește înflorirea între spini și solii lumii eterne, socotesc poate că înflorirea e mai strălucitoare fără s'o fi ofilit întâi noroiul vieții lumesti!... Ingerii se induioșează însă de plânsul unei mame și cine știe, poate stinghera umbră, coborâtă să vegheze la patul lui Lorel, se intristă de durerea Aglăitei și se întoarce singur în lumile nevăzute?!... S'a învoit să lase inima ei de mamă în stăpânirea soartei, ca să-i cerce când-va puterea și să-i stoarcă alte râuri de lacrimi...

Peste două zile, Lorel era vesel. Râdea la toți. Se simțea în râsul său ceva silit, care-i cerca puterile rămase. Într-o zi mănă bine și a plâns până i-a dat și un măr. Cereea orice vedea, voind par'că să recapete contactul cu lumea exterioră, de care a fost departe în timpul boalei. Colorile îl impresionau ciudat. Se îmbăta de jocul unei raze de soare, ca și cum atunci îl vedea întâia oară. Ochii i se umpleau de lumină și strălucire. Scânteia în ei iarăș înțelegerea lucrurilor care creștea mereu, cuprinzând orizonturi noi.

Era o renaștere a ființei sale sufletești. Il orbea aspectul lucrurilor, îl îmbăta parfumul, ce durează par'că o punte nevăzută, impalpabilă între ele. Înțelegea par'că și el că lumina e regele universului. Părea că boala îi luminase conștiința, ca orice întuneric, ce lasă mai limpede zarea în urmă...

Doctorii sfătuiră pe soții Scripcă să plece la

țară, opinând pentru schimbarea aerului, ca o condiție de întărire a lui Lorel.

Ciprian și Aglăita se sfătuiră să plece. Raluca opină, ca Ciprian să rămână câteva zile la un prietin, care era preot la țară, avea vie și putea să-l întărească cu ceva vin vechiu scos dela cramă. Se împăcară toți. Ciprian era mulțumit Aglăita pregăti bagajele, pe care picura acum lacrimi de bucurie. Plângea ca un copil, ce nu se încrede că a trecut primejdia și se cutremură de fiorii ei.

Servitoarea se ducea acasă. Era dela țară și aștepta de multă vreme să-și revadă părinții. Între o dragoste de oraș cu un soldat, ce cunoaște parfumul iubirilor viclene, slujind ca ordonantă și între acea a unui flăcău, ce nu visează decât căsătorie, Maria prefera pe cea din urmă. Fața ei neagră pământic aproape, se luminase puțin, trăind la oraș. Ochii negri îi scânteiau, ca doi cărbuni aprinși. Văpaia iubirei perfide, înșelătoare dela oraș ascundea în ei focul unei dragoste vechi, care aștepta isbușnirea. Părul îl pieptăna: „a la mode” și gândea la efectul, ce-l va face în sat, ca un artist care așteaptă critica operei. Se încredea în grațiile noi, dar vedea în visurile ei și pornirile spontane, naturale, nemeșugite ale fetelor de țară ce se lasă îmbrățișate ușor. Maria plecă cu o zi înainte.

Mihai rămânea singur și trist. Se bucura că norul ce întunecase câțiva timp inimile tuturor, trecuse. Petrecu pe toți până la gară, prefăcându-se că nu simte golul ce i se face în suflet.

Raluca avu o lacrimă de adâncă durere pentru el, căci stia că-i rămâne numai mângăerea unei amante și că sărăcia le va învălui suferințele în presimțiri rele, ca într'un zăbranic.

IX.

Ciprian rămase în Iași de unde avea să ia trenul pentru Hârlău. Preotul Leonte îl aștepta în gară cu trăsura. Aglăita, Raluca și copiii luară trenul spre Dorohoi. Bunelul, cum le spunea copiii, îi aștepta în gară. Lorel fu purtat pe brațe de bunița lui, deschise ochii odată ca să privească pe Vasilică, bunelul, și-i închise imediat fiindu-i par'că teamă de lucrurile dimprejur și nerecunoscând pe bătrân.

— E obosit mititelu, interveni Raluca, ca să împace pe Aglăita, care avea lacrimi în ochi și să explice pe bătrânel, Vasilică, care nu presimțea răul, așa cum se arăta privirii lui îndurate. O clipă se destinseseră muschii feței lui Vasilică și rămase într-o poziție imobilă, așteptând par'că un răspuns. Fața lui pe care erau săpate urmele bătrâneții neindurătoare se lumină și se întunecă pe rând. Era lumina conștiinței, care îi arăta nenorocirea Aglăitei și vâul nevăzut al durerei tras par'că de-o mână nevăzută din pânza nesfârșită, ce-o țese în adâncul ființei noastre. Incretiturile obrazilor lui nu erau săpate de lacrimi, cum sunt la mulți, pe care îi îmbătrânește tristețea. Era masca îmbătrânirii adevărate, căreia nu-i cunoști cauza, fiind prea complexă.

— Si acum să vedem situația noastră. Față de orice agitații și declamări stă faptul neîndoiș și de necombătut, că independența României, adevărata independență economică a ei depinde dela independența alor două puncte. Viitorul României depinde dela posibilitatea liberă întrebuintării a deltei Dunării și a Dardanelor. Gurile Dunării trebuie să ni le acaparăm noi pe deplin, trebuie ca să putem îndepărta pe Rusia de acolo. Delta Dunării trebuie ca să fie pe deplin a noastră: dela aceasta depinde viitorul nostru. Iar cât de însemnat e pentru independența noastră economică faptul, ca Dardanele să nu steie sub influința unui sfârșit puternic, cred că nu e nevoie ca s'o explic mai pe larg.

— Rusia ne-a încunjurat cu totul, ea ne poate tăia ori când puterea de viață, ea ne poate absorbi economică ori când, dacă prea îi crește puterea. Și ști desigur, că Basarabia și Bucovina s'au ținut cândva de principatul moldovenesc. Ardealul niciodată nu s'a ținut de România, deși acolo locuiesc Români și fiecare națiune năzuiește într'acolo, își ține de chemare istorică unirea tuturor celor de un neam cu ea. Deocamdată însă acum, în mijlocul acestei crize mondiale văd lămurit, că problema pe care trebuie să o rezolvăm noi, nu e ocuparea Ardealului. Nu zic peste cincizeci, o sută de ani.... Cine știe?....

— Iar dacă ne vom întoarce privirile asupra copciilor, cări ne leagă pe noi de străinătate, nu vom putea trece cu vederea faptul, că întreagă economia noastră politică de stat și particulară se hrănește din capitalul german și austro-ungar. Când a fost vorba de împrumuturi de stat întotdeauna ne-am îndreptat spre Germania; în Franța înzădar am căutat; capitalul german e baza vieții noastre financiare de stat. Valoarea acestor spuse se menține și mai mult, când e vorba de economia particulară a noastră. Lumea noastră comercială are nevoie de credit de durată lungă. Domnii negustori și fabricanți englezi ori francezi creditează numai pe o lună, două: negustorul sau furnisorul neam ne-a creditat întotdeauna pe cât-o jumătate an, nouă luni, ba chiar și un an. Și în întreaga viața noastră economică se distinge timbrul austro-ungar....

— Și în fine, ori cum am raționa noi, e ceva, ce va influența în mod hotărâtor deciziunea noastră și acest ceva e puterea faptelor implinite, dinaintea căora nu se poate feri nimeni. Eu am trăit mult otăr în Germania și Franța cât și în Anglia. Eu îi cunosc pe Nemți, le cunosc organizația, simt voința aceea națională, de care sunt pătrunși și cred, că vor învinge. Francezii nu pot ține pas cu acest sistem și voință de fer, iar pe Englezi — înzădar contează aceștia la o durată lungă a războiului — îi va paraliza modul de a trăi economică al poporului englez obișnuit cu un belșug abundent, de care nu se pot lipsi.

— Eu așa văd și cunosc starea lucrurilor. Pașiunile și diferitele dispoziții pot da anză la agitații, dar nu pot provoca nici o schimbare în aceste adevăruri.

E mare pagubă — adaugă el încă — că fie-

căruia îi e permis să politizeze, când colo și politica e o știință. Dacă cineva vrea să știe cânta la pian (din odaia vecină în întreg restimul acesta ne-au acompaniat convorbirea scale și deprinderi la pian), trebuie să cunoască școlile elementare. Cine vrea să se ocupe cu politica acela trebuie să știe mai întâi istoria și economia politică. Dar păcat „la aceasta nu-i putem sili pe oameni”.

Din Camera română.

Interpeleția dlui Cuza în chestia emisarilor politici. — Răspunsul prim-ministrului Brătianu.

În ședința de Joi a camerei române d. dep. A. C. Cuza a adresat prim-ministrului Brătianu o interpeleție în care a spus între altele:

D. C. Stere, rectorul universității din Iași, la începutul războiului a fost văzut cutrierând Ardealul în automobilul ministrului de interne...

D. V. G. Morțun: Nu e adevărat.

D. A. C. Cuza: D. Stere se știe că a îndemnat pe Ardeleni să lupte pentru Austria. Față de aceasta, d. Cuza interpelează pe d. prim-ministru și-l roagă să răspundă categoric la cele ce se spun privitor la d. C. Stere.

Adresează și o a doua interpeleție dlui ministru de externe, cu privire la misiunea dlui Dr. I. Cantacuzino, I. Costinescu și P. Poniardă cari în străinătate au precizat și ziua când va intra România în acțiune, alături de tripla înțelegeră.

Dsa întreabă dacă misiunile acestea și declarațiunile celor ce le compun nu sunt contrare politicii noastre de neutralitate, compromițându-ne interesele?

D. Ion I. C. Brătianu declară că nu va răspunde la interpeleția dlui Cuza, pe care de altfel o poate desvolta când va voi.

Cer camerei, a zis dsa, încredere în acțiunea guvernului și cer să fiu dispensat de a da explicații asupra acțiunii mele. Voiu da explicații atunci când le voi putea face complete.

Nu înțeleg să se facă interpeleții în contra unuia din membrii parlamentului.

Fiecare are concepția sa și e o datorie în împrejurările de față ca să nu ne suspectăm unul pe altul, căci atunci am slăbi întreaga energie națională de care avem nevoie. (Applauze).

În fine prim-ministru Brătianu desminte faptul că automobilul ministrului de interne a fost pus la dispoziția cuiva peste hotare.

Tot în ședința de Joi s'a depas proiectul de lege pentru recunoașterea calității de persoană morală a „Asociației cercetașilor” și s'a votat recunoașterea ca cetățean român a dlui N. Bătară, fost senator și ministru turc. Viitoarea ședință Martii.

Hotărâre curială.

O hotărâre importantă pentru biserica noastră a dat Curia reg. la 20 Octomvrie 1914 sub Nr. 5461/1914, declarând următoarele: „Statutul organic al bisericii greco-ortodoxe române nu numai îndreptățește, dar și îndatorează consistoarele, ca foruri bisericești mai înalte, să supravegheze administrarea averilor comunelor bisericești supuse autorității lor și să ia toate dispozițiile trebuincioase de apărare și asigurare față de epitropii, cari prin fapte sau omisiuni păgubesc biserica. Astfel hotărârea pe care consistorul a dat-o în temeiul cercetării făcute în propria sa sferă de competență, privitor la restituirea pagubei satorite în sarcina epitropului, trebuie să se considere de o atare hotărârea judecătorească, dată în virtutea dreptului autonom, pe baza căreia în înțelesul §-lui 93 din procedura afacerilor fonduare se admite asigurarea sumei satorite în cifre pentru despăgubire, prin prenotarea ipotecei asupra a-

verei imobile a epitropului condamnat”. Spre mai bună lămurire a hotărârei, cităm și textul §-lui 93 invocat de Curia regească: „Prenotarea dreptului de ipotecă se admite și pentru asigurarea pretențiilor erariului, mai de parte ale orfanilor, ale celor puși sub curatelă și ale altor persoane supuse supravegherii judecătorești, — pe baza ordonanțelor ori comisiunilor rogatorii date de autoritățile administrative ori judecătorești, chemate să facă astfel de asigurări, dacă suma e fixată în cifre”. — (Tel. Rom.)

Părerea diferitelor ziare bulgare asupra politicii zilei.

Ziarul bulgar „Kambana” din Sofia scrie următoarele asupra situației în Serbia:

Interesul e general aici pentru a ști când și dacă armatele austro-germane vor ataca Serbia. Pentru moment la granița austro-sârbă se fac numai mici atacuri de artilerie. Aeroplanelor austro-ungare mai în fiecare zi sbor asupra teritorului sârbesc. Adeseori în direcția Pojarevatz-Mladenovatz. Sârbii au foarte puțină armată de front, cea mai mare parte e retrasă la repaos în interior. În consecință e clar că acțiunea în contra Serbiei nu e încă tocmai apropiată. Unii spun că atacurile vor începe peste vre-o zece zile, alții că mult mai târziu. Indiscutabil e de altă parte că chestia noastră națională nu poate dobândi o deciziune corectă dacă Serbia nu va fi zdrobită. Asta se ivește acuma mai clar decât înainte de războiu.

Ministru Pasici a convorbit la 3 c. cu un grup de Bulgari din Sofia, în fața cărora și-a exprimat regretul său pentru înșelăciunea față de Bulgaria. Pasici ar fi fost condus mai mult de Hartwig și Greci.

Defunctul reprezentant rus din Belgrad ar fi susținut că Serbia nu poate exista fără Macedonia.

Vorbind de Hartwig, Pasici se cutremura deși obișnuit dânsul conversează cu ton vesel. Pasici ar fi asigurat grupul bulgar că Serbia e gata să cedeze Bulgariei Palancu și Istip, până la oarecare distanță de Veles.

Particular lumea de aici auzind vorbindu-se meren de armata de o jumătate milion pregătită în contra Serbiei și nevăzând-o încă să apară pe acolo se întreabă, unde se află dânsa, și dacă nu e aglomerată, pregătită și îndreptată spre România.

Grecii pun toate silințele pentru a păstra statutul-quo.

Mijloacele lor principale sunt două:

1) Mijlocul întrebuintat din vechime și bine manipulat de Greci: Intriga și calomniile.

2) Repezeala și înmulțirea pregătirilor militare în contra noastră.

Grecii construiesc zi și noapte întăriri pe toată linia dela Vardar la Oktchilar.

Din „Utro”.

— „După informații dobândite dela una din legațiunile străine de aici, reprezentanții francezi și englezi, au primit instrucții să susțină lucrarea prințului Trubetzkoi, întreprinzând colectiv noi demersuri pe lângă guvernul sârb, pentru concesiuni teritoriale în favoarea Bulgariei.

Guvernul sârbesc în vederea apropiatei acțiuni austro-germane a făcut noi demersuri la cabinetul din Atena pentru a îi trimite 100.000 oameni.

Se va da să înțeleagă guvernului sârb că marile puteri ale triplei-înțelegeri vor întreprinde demersuri serioase pe lângă guvernul grecesc pentru trimiterea de ajutor, dacă dânsul s'ar învoi să facă Bulgariei concesiunile teritoriale, prin cari aceasta din urmă ar fi satisfăcută și s'ar putea compta că dânsa va păzi neutralitatea chiar după amestecul Greciei în incendiul general european.

În cercurile unor legațiuni de aici predomină convențiunea că chiar dacă o armată de 100.000 oameni s'ar uni cu cea sârbească, chestie încă mare, aceasta din urmă în nici un caz nu va pu-

O rază îi luminează adâncul conștiinței, așa cum rar se întâmplă celor ce rămân nepăsători la vaerul durerii lumesti.

Frăgezimea de crin a feței lui Lorel, surâsul îngeresc, ce-i încremenise pe buze, ca o sfidare durerii, impresionarea în chip deosebit pe bătrân. Dacă pasiunea stăpânește câte-odată pe bătrâni ca pe adolescenți, simțirea le vibrează ca la copii. Sunt tiranizați de puterea ei și lucrează automat. Devin sclavii unei dureri mari ce pare o răzbumare a nepăsării de până atunci. În inima lor vibrează par'că durerile adunate și tremur temându-se că le pierd și că ființa lor se schimbă. Piedestalul fortei sufletești se dărâmă, ca o clădire pregătită de ruină. Suferința lor seamănă cu cea a unei femei. Vasilica părea a fi din acei pe care-i tulbură durerile mari și proprii, arătându-le atunci întreaga ființă sufletească, tănuț de masca curajului și a tăriei bătrânești.

(Sfârșitul în nrul viitor).

tea susține lovitura care i se pregătește de austro-germani.

Intr-o convorbire cu sub-președintele camerei, d. Radoslavoff a declarat că pentru acuma, situația generală e *satisfăcătoare* și că nu există aparențe de vre-un pericol serios pentru Bulgaria. Dânsul continuă a crede în bunul sfârșit pentru Bulgaria din actuala criză, și în reușita politice urmărită de cabinetul existent.

Rușii ar fi îngrămădit o armată puternică în Bucovina, dar din cauza timpului contrariu și dificultăților terenului, nu pot înainta și intra în acțiune. Șansele acestei armate de a fi sdrobotită, sunt mari.

Din loc sigur se asigură că și Austro-Ungaria a concentrat mari forțe în contra lor.

Dacă România dă drumul Rușilor prin Dobrogea dânsa va iscăli sentința ei de moarte.

Asta fiind de necrezut nu rămâne altceva României decât să se înțeleagă cu Bulgaria și cu puterile din Europa centrală.

Povestea colindei „Trei păstori”.

Sibiu, 6 Februarie 1915.

D. profesor C. Nedelcu a publicat în nr. 10 din a. c. al acestui ziar un articol de informațiune despre decursul serbărilor Crăciunului trecut în București în care scoate la iveală faptul trist, cunoscut de altfel și arătat și de alții, al degenerării colindatului și arată necesitatea de a se da o îndrumare bună acestui frumos obicei național legat de sărbătorile Crăciunului, mai ales prin mijlocirea școlii, care de sigur este în locul întâi chemată a îmbrățișa toate problemele educației naționale. Ca exemplu despre efectul bun al acestei îndrumări dat prin școală aminteste strălucitele serbări făcute la liceul Lazăr și gimnaziul Cantemir cu pom de Crăciun și colinde, între cari și cea dulcșoasă colindă „Trei păstori” care în cinci ani s'a răspândit în toate satele din Bănat prin corurile cari o aduseseră dela d. Chiriac cu prilejul expoziției din 1906”.

Această afirmațiune despre originea colindei amintite este greșită. Originea colindei „Trei păstori” nu este a se căuta la București, ci la noi în Ardeal și a-nume în Brașov sau în ținutul acestui oraș.

În anul 1897 fiind eu profesor de cântare la gimnaziul român din Brașov am cules această colindă (text și melodie) dela unii elevi ai mei, din Brașov, cari mi-au cântat-o, iar în anul 1898, augmentându-i melodia, am publicat-o în litografie (dimpreună cu o a doua colindă „Colo 'n sus” auzită tot dela aceiași elevi) sub titlul „Două colinde pentru cor de bărbați”, și sub titlul special „Patru păstori”, care e titlul original. În anul 1902 am reproduc-o sub același titlu în „Caietul I de douăsprezece cântece de școală pentru 2 și 3 voci egale”, tipărit în Sibiu în editura librăriei arhidiecezane. În această broșurică pe lângă melodia augmentată de mine, și armonizată pentru 3 voci am publicat și melodia originală a acestei colinde așa cum am auzit-o dela elevii mei din Brașov. În sfârșit în 1911 am publicat-o a 3-a oară însă sub titlul deja de mult schimbat din motiv de prozodie în „Trei păstori” în o „Carte de cântece” pentru școlile primare etc. în două părți, întocmită de mine în urma însărcinării primite dela consistorul arhidiecezan din Sibiu. (În această carte pe lângă multe cântece pop. lumești am publicat 18 colinde, cântece de stea și alte cântece populare religioase ce le-am cules în mare parte dela elevii mei din seminar).

În 1901 d. profesor D. G. Chiriac înființează societatea corală „Carmen” din București cu deviza frumoasă a cultivării muzicii naționale. În scopul realizării acestui ideal mareț, după cât știu, a cerut și concursul pușinilor compozitori dela noi. Intre compozițiile de muzică populară, ce i-am trimis eu, a fost și colinda „Patru păstori” cum am publicat-o în 1898 pentru cor de bărbați, care la cel mai apropiat concert de Crăciun al societății Carmen a și fost cântată, cred eu pentru prima oară nu numai în București, ci peste tot în România.

Dela 1902 încoace, de când pe lângă melodia augmentată de mine am publicat și melodia originală a ei, colinda aceasta a mai fost utilizată și chiar publicată și de alții sub titlul „Trei păstori”, de unii în măsură schimbată. În colecția de „Coruri școlare” publicată în 1904 sub îngrijirea dlui Chiriac cu concursul mai multor membri ai societății Carmen această colindă nu se află. Se află însă în colecția „Cântece și coruri școlare” publicată în 1909 de casa școlilor din București și întocmită tot de d. Chiriac în colaborare cu dnii N. Bănulescu și N. Sasu. Aceasta este, după cât știu eu, prima publicare a acestei colinde în România.

Rezultă deci că, colinda „Trei păstori” în

Ardeal și în Bănat a fost cunoscută deja din anii 1897—98. Înaintea acestui dat nu o găsim, nici scrisă de cineva, nici cântată de vre-un cor. Abia cu 4—5 ani mai târziu prin societatea corală „Carmen” ea a trecut la București unde s'a popularizat repede și de unde s'a răspândit mai departe. Societatea corală „Carmen” în frunte cu neobositul și apreciatul ei conducător d. D. G. Chiriac tocmai prin îmbrățișarea culturii muzice curate și frumoase populare românești și prin cultivarea gustului în populațiunea capitalei române pentru această muzică, care e cea mai adevărată națională, și-a câștigat cel mai frumos titlu de recunoștință a noastră. Prin cultivarea adevăratei muzici populare românești societatea „Carmen” și bunii ei conducători lucrează la ridicarea culturii naționale a neamului nostru.

Povestea colindei „Trei păstori” se potrivește în multe cazuri când e vorba de originea cutărui cântec popular românesc ce se cântă și e cunoscut și la noi și la București. Cele mai multe din acestea își au o bârșla la noi, în Bănat sau în Ardeal, iar nu la București. Dela București ne vin mai mult „române populare”, și alte „române” dar cu deosebire potopul de „sârbe” țigănești detestabile, ceea ce constituie un pericol mare mai ales pentru muzica de dans a noastră.

T. Popovici.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 6 Februarie — Dela cartierul principal se anunță: Pe întreg frontul din Carpați și în Bucovina luptele continuă. În Polonia și Galiția occidentală situația nu s'a schimbat. La Lopusno am respins un atac de noapte al Rușilor.

Pe câmpul de războiu dela sud în vremea din urmă n'a avut loc nici un eveniment mai însemnat.

Budapesta, 6 Februarie. — Dela cartierul presei se anunță: Trupele din centrul rusesc, cari se găsesc spre nord dela comitatul Sáros și Zemplén și au primit ajutoare probabil din armata ce impresoară Przemyslul, noui întăriri au pornit ofensiva, pentru ca să ne împiedece înaintarea. Atacurile au avut loc cu multă vehemență în părțile cele mai nordice ale comitatelor Sáros și Zemplén, dar fără nici un rezultat și având Rușii mari pierderi. Bateriile noastre au cauzat Rușilor așa zicând pierderi ireparabile din pozițiile bine alese și ascunse. Pozițiile de apărare ale bateriilor și infanteriei noastre au fost invincibile. Probabil aceasta a fost cea din urmă încercare a Rușilor, pentru ca să ne oprească ofensiva noastră în Carpați.

Acea parte a armatei noastre, care i-a respins pe Ruși spre ost dela Ujoc, continuă lupta cu succes. Nonvezimea împreună cu Germanii aliați, înfruntând dificultățile terenului și frigul grozav dau atac după atac împotriva Rușilor.

Berlin, 6 Februarie. — Dela cartierul principal german se anunță: Rușii au atacat ieri la granița Prusiei orientale, precum și spre sud dela Vistula sectorul Humin-Bzura. Am respins toate atacurile. Am făcut 1000 Ruși prizonieri și am capturat 6 mitraliere.

Berlin, 6 Febr. — Dela cartierul principal german se anunță: Atacurile repetite ale Francezilor făcute împotriva pozițiilor ce le-am cucerit spre nord de Messyges, au rămas fără succes. Tot așa au eșuat și atacurile dușmanului în Argonnes.

Berlin, 6 Februarie. — Dela cartierul principal german se anunță: Mai cu seama din partea Francezilor se repește, că Germanii au încercat să sărbătorească ziua nașterii împăratului cu atacuri în stil mai mare, dar toate aceste atacuri s'au terminat cu înfrângerea noastră gravă. Dar afirmația aceasta a fost pur și simplu în chip perfid născocită, ceea ce dovedesc și rapoartele noastre despre evenimentele din aceea zi. Acest fel de luptă foarte natural nu poate atinge persoana celui mai înalt conducător al armatei. Conducerea armatei germane nu poate intrelăsa, ca regretând deplin să nu înfereze aceasta în fața lumii.

Budapesta, 7 Februarie. — În Polonia rusească și în Galiția occidentală situația nu s'a

schimbat. Pe frontul din Carpați, luptele continuă. În partea de sud a Bucovinei avansarea trupelor noastre e încoronată de succes, câtă vreme Rușii sunt în deplină retragere.

Ieri am primit raport despre 1200 de prizonieri, am capturat o mare cantitate de muniție. După amezai trupele noastre au intrat în Câmpulung între strigătele de bucurie a populației.

Pe câmpul de războiu dela sud nu e nici o schimbare. Atacurile făcute de bravii noștri aviatori împotriva transporturilor franceze pe Marea Adriatică au avut un succes bun. Aruncând bombe ei au avut mai multe auncături ni merite.

Berlin, 7 Febr. — Dela cartierul principal german se anunță: Spre sudost dela Ypern am cucerit o tranșee franceză capturând cu acest prilej 2 mitraliere engleze.

Lângă Labassée, spre sud dela canal, dușmanul a pătruns într-una din tranșeele noastre și lupta aci continuă. Dealtcum afară de luptele de artilerie n'a avut loc pe nici unul din câmpurile de războiu vre-un eveniment mai esențial.

Constantinopol. — Dela cartierul principal otoman se anunță: Avantposturile noastre au ajuns în regiunile ce se găsesc spre ost dela canalul Suez și am respins avantposturile engleze în direcția spre canal. Cu acest prilej s'au desfășurat lupte în regiunile dela Ismaila și Kantara, cari țin încă.

Principele de Wied luptă în Carpați.

Sighetul-Marmației. — Trupele dela Toronya l-au înfrânt pe dușman în mai multe rânduri. Trupele austro-ungare din comitatele Ung și Zemplén își mențin excelent pozițiile. Principele de Wied, domnitorul Albaniei luptă în rândul trupelor germane, cari umăr la umăr cu trupele noastre resping atacurile puvoiiului rusesc în Carpați.

Porțile de fier ale Rusiei.

Petrograd. În numărul de ieri al ziarului rusesc „Nowoje Wremija” scrie un articol, în care se spune că nu Varșovia, ci Ivangorod și Brestlitsk sunt porțile de fier ale Rusiei.

Fantezii rusești.

Stockholm. — Ziarul rusesc „Birsevija Vedomosti” scrie în numărul său din 28 Ianuarie: Ne găsim în situație, ca să putem publica intențiunea guvernului privitor la câteva chestii de politică externă. Din când în când se ivește știrea că sau cu Germania sau cu Austro-Ungaria vom încheia o pace separată. Toate aceste vești sunt lipsite de orice temei. Cu Germania vom încheia pace numai dacă vom elupta deplină biruință, căci numai astfel se poate ajunge la o pace statornică în Europa. Acest rezultat l-am putea câștiga și acum, dar atunci ar trebui în acest scop să jertfim 200—300.000 oameni. Pentru ca să evite aceasta vărsare de sânge, guvernul găsește de necesar, ca să amâne termenul biruinței, cu atât mai mult cu cât e convins, că armele noastre vor reporta biruința definitivă. O pace separată cu Austro-Ungaria e imposibilă. Chiar dacă monarhia Habsburgilor ar cere pace, ar trebui mai întâi să se declare de învinsă. În acest caz vom trebui să-i impunem monarhiei astfel de condițiuni, care ea nu le-ar putea accepta. Monarhia dualistă va avea în acest caz să-și tragă socoata nu numai cu pretențiunile noastre, ci și cu cele ale Muntenegrenilor și Sârbilor. E cu totul lipsită de temei și vestea că am încheia pace numai cu Ungaria, despărțită de Austria. Condițiunea cea dintâi și cea mai importantă a acestei păci ar fi atât partea noastră cât și a aliaților, ca Ungaria să se despartă nu numai de Austria ci și de Germania alindu-se nouă. Nu se poate aștepta însă ca Ungaria să accepte o astfel de condiție care ar sili-o să lupte cu arma în mână împotriva Austriei.

Italia va interveni la primăvară.

Budapesta. — Din Roma se telegrafiază: Un distins bărbat politic declară în coloanele ziarului italian „Tribuna”: În Aprilie va câștiga una din părțile beligerante avantaj deplin față de cealaltă. Acest moment va fi oportun pentru intervenția Italiei în interesul păcii.

Lupte violente pe țărnișul Belgiei.

Viena. — Din Haga se anunță: Trupele belgiene au dat un atac împotriva pozițiilor germane pe terenul năsipos de lângă Westende, dar acest atac n'a schimbat situația.

Correspondentul lui „Telegraf” scrie că pe frontul dela Yser luptele au luat o nouă fază, întrucât în sectoarele dela Rouselaere, Kortryck și Ypern s'au desfășurat noi lupte violente din ce rezultă, că de ambele părți s'au adus în linia de bătaie rezerve proaspete. Alaltăieri, Joi, s'a auzit dinspre țărnișul belgian o canoadă puternică. În fața Ostendei și Westendei s'au ivit vase engleze, cari au bombardat însă numai Westende.

Nouii asentați în Belgia.

Genf. — Din Havre se nuntă: Guvernul belgian a ținut un consiliu de miniștri, în care s'a hotărât chemarea tuturor belgienilor apti de a purta armele. Guvernul va elabora deocamdată un proiect privitor la chemarea contingentelor 1915—16, iar mai departe vor fi chemați cei concediați aparținători contingentelor anterioare.

O armată de 3 milioane.

Rotterdam. — Din Londra se telegrafiază: Conform pozițiilor bugetului pe 1915—16 Anglia intenționează să susțină în Europa și în colonii o armată de 3 milioane. În acest număr nu sunt cuprinse trupele din India.

Anglia așteaptă atacul flotei germane.

Londra. — Consiliul marinei de războiu engleze a ținut un consiliu sub președinția ministrului marinei de războiu, Churchill. Consiliul s'a ocupat cu comunicatul dat de amiralitatea germană în zilele trecute, care a pus în vedere împiedecarea transportului de trupe engleze în Franța.

La acest consiliu a luat parte și secretarul ministeriului marinei franceze, care a propus ca dela țărnișul englez respective irlandez până la țărnișul francez să se așeze provizor mine în canal, până când se va termina transportul trupelor, căci un mare interes al Franței e legat de sosirea în ordine și la timp a trupelor și a muniției.

Churchill provocându-se la principiile lui a combătut propunerea și consiliul a hotărât că nu va așeza mine ci va lăsa drum liber unei eventuale acțiuni a flotei germane. Anglia așteaptă atacul flotei germane.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 8 Februarie n. 1915.

O vizită la palatul păcii.

— Un castel de vânzare din cauza falimentului. —

Ne aducem aminte de sărbătorile acelea în care omenirea se simțea fericită deoarece se înălța spre cer silueta unui palat merit a adăposti cele mai frumoase avânturi, cele mai civilizate tendințe. Era vorba de ridicarea palatului păcii, templu al înfrățirii universale, aeropag al altor vremuri în cari tunul era să fie înlocuit cu logica, și forța prin cumpănita discuțiune a trimișilor din toate țările lumii.

Astăzi Olandezii cari nu sunt tocmai prin firea lor umoriști, au scris ca legendă sub figurile palatului păcii următoarele cuvinte:

— „De vânzare sau de închiriat, în urma falimentului. S'ar potrivi pentru o cazarmă sau un cinematograf. Apă și gaz la toate etajele. Să se scrie la „ngerii păcii”.

Legenda aceasta ironică și sarcastică caracterizează perfect de bine inutilitatea visului magnific întruchipat de palatul păcii. Ziaristul Andre Tudesq descrie astfel o vizită recentă la acest palat al ironiei:

Interiorul palatului e frumos. De o parte o statuie cu o femeie alegorică. E semnată de Windermann din Berlin și e dăruiată de Germania.

Ghidul care conducea pe ziaristul francez spunea:

— De trei luni, n'am mai primit aci pe nici un european. Ultimii turiști sunt din luna August trecut. Ei aparțineau națiunilor beligerante. În sala „Micului-ar-

bitraj” ei se apucară de bătăie. Cu mare greutate l-am despărțit.

Săliile sunt pline de alegorii. Sub panouri admirabil ucrate, se citește frumoase devize: *Si vis pacem, cole justitiam* (dacă voiți pacea, practicați justiția). *Pax alma veni* (apari, pace maternă). „N'am găsit nicăiri, adaogă publicistul, nici urmă a ceea ce căutam: pacea! Zeița e absentă”.

Interesant este că în acest palat inutil, nimic nu corespunde realității: Volume admirabil legate, ascund simple bomboniere!

Totus în acest palat se lucrează: De luni întregi, în timp ce în lume tunurile de calibru felurite, de 42 sau 75, bombardează tranșee și orașe, în timp ce opt popoare înarmate se întremăcelăresc în mijlocul Europei în flacări, palatul păcii surd, orb, indiferent, discută, judecă, legiferează asupra unei congregații a surorilor de Saint Vincent-de-Paul, cu privire la o moștenire pendinte între Portugalia, Franța și Englitera.

Arbitrii timpului nostru sunt la fel cu augurii de altă dată: „ei pot să se privească fără să izbucnească în râs”.

În basmele copilăriei noastre — în acelea apoi cari ni le reamintesc și sunt datorate unui Ispirescu sau fraților Grimm se vorbește de un palat al zeiței adormite. Toți dorm în castelul fermeecat; dorm străjerii, dorm domnițele cu coarnele de aur; dorm pajii cu plete blonde; dorm roabele slobii, și de-asupra palatului domnește somnul fără sfârșit... Un astfel de palat confundat în letargie este acela dela Haga. El a devenit de-o inutilitate comică în această vreme de războiu, cum ar fi un templu apoteosând virtutea apei, cu fântâni din cari curg toate băuturile spirituoase din lume!

Dar palatul păcii nu este azi o ironie. El a fost dela început: pentru că dela început el a fost clădit pe nisipul dorurilor, uitându-se marele abis ce desparte năzuințele noastre de trista realitate a lucrurilor!

Corpul XII de armată. Cetim în „Telegraful Român”:

În congregația comitatului Sibiiu, ținută Luni, în 1 Februarie n. în orașul nostru, s'a luat hotărîrea de a se aduce pe cale telegrafică la cunoștința Excelenței Sale, domnului general de infanterie Kóvess de Kóvesháza, mulțămîta și recunoștința comitatului Sibiiu, pentru ținuta vitejască, pe care a manifestat-o corpul de armată 12 de sub conducerea Excelenței Sale, împreună cu gloriosul și viteazul său comandant, pe câmpul de luptă, apărând interesele patriei și ale noastre ale tuturorora. Executată fiind fără amănare hotărîrea aceasta, Excelența Sa, domnul comandant al corpului nostru de armată, a răspuns pe cale telegrafică următoarele:

— „*Ilustrității Sale Domnului comite suprem Walbaum în Sibiiu. Rog pe Ilustritatea Voastră, să tălmăciți reprezentanței comitatului din partea mea și din partea trupelor de sub conducerea mea, mulțămîta isvorită din inimile noastre, pentru binevoitorul interes manifestat față de patrie și de fiii din patria mai restrânsă. Recunoștința comitatului a fost publicată trupelor în limba lor maternă și ea de bună seamă va îndemna trupele și pe viitor la eroism și la însuflețită statornicie, iar Dumnezeu ne va ajuta să ajungem la dreapta învingere. Kóvess, general de infanterie”.*

Dr. Demetriu Radu, episcop greco-catolic de Oradea-mare aduce mulțumiri ferbînți pentru condoleantele exprimate cu prilejul adormirii în Domnul a preaiubitei sale mame. — Oradea-mare, 31 Ianuarie 1915.

În Przemysl nu se pot trimite scrisori particulare. Agenția telegrafică ungară anunță dela cartierul presei: S'a răspândit știrea în publicitate că pentru transportarea scrisorilor particulare în Przemysl s'ar fi organizat o poștă aeriană. Credința aceasta e însă greșită. Aviatorii, când e necesar fac un sbor până în cetatea asediată Przemysl, și întrebându-și tot locul liber ce-l au pe aparat pot duce cu ei singur numai corespondența oficială pentru comandamentul din Przemysl. Numeroasele scrisori particulare, cari ar umplea vagoane, aviatorii nu le pot duce cu sine. Prin urmare să nici nu se mai trimită la comanda respective scrisori adresate în Przemysl cu rugărea ca să fie înmânate adresaților. Respectivile comande militare nu sunt în situația de a putea satisface aceste dorinți, pentru că nu-i stă la dispoziție personalul necesar pentru sortarea acestor scrisori. Din Przemysl însă vor sosi și de aci înainte

și scrisori particulare, întrucât respectivii aviatori le vor putea aduce cu sine pe aparatul lor, pe lângă corespondența oficială a comandamentului cetății.

Ultima oră.

UN ZIAR ELVEȚIAN DESPRE ATITUDINEA ROMÂNIEI.

București. — „Le Genevois” dela 25 Ianuarie a cerut unui Român, cu relații în lumea politică și militară din România și care se afla în trecere prin Geneva, să informeze pe Elvețieni asupra cauzelor inacțiunii României în acest moment.

Într-o scrisoare, acest Român spune: cauza pentru care România nu se mișcă nu este nici ne-completarea armamentului ei, nici nesiguranța asupra atitudinii Bulgariei, nici șovăirea unui popor fără inițiativă.

Când se pune întrebarea: de ce România nu intră în acțiune? s'ar putea răspunde cu altă întrebare: de ce adică ar intra?

România, care a făcut o tristă experiență la 1877 cu Basarabia, n'are nici o garanție nici din partea Rusiei, nici din partea Franței și a Angliei, după concursul înarmat ce l'ar da triplei înțelegeri, va obține precis ceea ce revendică. N'are nici o garanție că, după sacrificiile ce va face, nu i se vor relua teritoriile românești ce va cuceri printr'un „schimb oarecare avantajos”. Sfaturi, îndemnuri, avertismente severe, da, i se dau destule, prin presa celor trei puteri; dar garanții formale, autorizate nu există.

Iată cauza adevărată a imobilității românești. Românii nu pot avea entuziasm pentru o acțiune, ai cărei sfârșit n'ar corespunde cu năzuințele lor naționale.

NOTA ITALIEI ÎN CHESTIA CANALULUI SUEZ.

București. — „Dimineața” primește din Roma: Guvernul italian a cerut prin o notă diplomatică lămuriri dela guvernul englez, întrebând că de ce nu apără neutralitatea canalului Suez, garantată de toate marile puteri? Italia va lua o atitudine față cu închiderea canalului Suez numai după ce va primi răspuns la nota sa dela guvernul englez și tot atunci își va preciza și pretențiunile. În nota sa guvernul italian declară încă de acum, că în interesul situației de mare putere a Italiei și în interesul comerțului italian nu-și va da în nici un caz învoirea ca navigația în canalul Suez să fie pusă sub supraveghiere militară.

IMPRESIUNEA MIȘCĂRILOR DE TRUPE AUSTRO-UNGARE ÎN ARDEAL ȘI PUBLICUL DIN ROMÂNIA.

București. — Cenzurat. — Ziarul „Steagul”, organul oficios al partidului conservator, în nrul său mai recent publică următoarele:

„Mișcările de trupe din Transilvania, la cari a dat loc și oarecari mișcări de trupe de acoperire române spre a apăra granița de orice surpriză și cari pricinuiseră, acum trei zile, oarecare impresiune în public, au fost explicate guvernului nostru în chipul cel mai satisfăcător.

Din primul moment și în lipsa contelui Czernin, chemat la Viena de noul ministru al afacerilor străine, ministrul german dăduse guvernului nostru asigurări formale.

Ieri, îndată ce contele Czernin s'a întors dela Viena, prima lui grijă a fost nu numai să repete acele asigurări, dar să aducă încredințarea că pe granițele române nu se face absolut nici o strângere de forță armată.

Tot ce s'a perindat prin Transilvania, era în drum spre Carpații nordici pentru a întări apărarea trecătoarelor și tocmai această mișcare de trupe a produs presiunea sub care armatele ruse încep să părăsească unele părți ale Bucovinei și să slăbească încercarea de invazune a Transilvaniei.

Dealtminte publicul a arătat înțelepciune politică și a lăsat guvernului toată liniștea pentru ca el să limpezească situațiunea.

Concluziunea de astăzi este că nimeni, exact ca și în trecut, nu caută să turbure neutralitatea țării noastre”.

Rugăm abonații noștri cari își schimbă domiciliul, să binevoiască pe lângă noua adresă a ne comunica și cea veche, căci astfel întesnesc în mare parte munca administrației iar expediarea la noua adresă nu suferă întârziere. E consult să se alăture banda (fășia) sub care s'a expedit zarul.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Petru Cațaveiu, Rodbav. Am primit 7 cor. în abonament până la 28 Februarie 1915.
Simeon Felea, Bányahavas. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Martie a. c.
Marie M. comerciantă— Somostelke. Am primit 14 cor. abon. pe semestrul II. 1915.
George Tiapoș, Otlaca. Am primit 4.80 cor. în abonament până la 28 Febr. 1915.
Emanuil Ungurian, Chinez. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Aprilie 1915.
Iosif Mercea, Pola. Am primit 4.80 cor. în abonament până la 30 Aprilie 1915.
Dimitrie Oprean, Mercurea. Am primit 2.40 cor. în abonament pe Febr. 1915.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Caut

un practicant de farmacie

cu sau fără practică. Ofertele să se adreseze farmacistului Virgil Vlad, Gyulafehérvár. Postul se poate ocupa imediat.

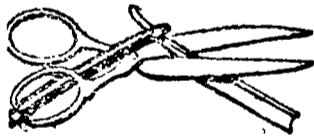
(Va 2353—10)

NIC. VINTILLA

cea mai excelentă ascuțitorie artistică și pentru scobit în Ardeal, cu putere electrică.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am înființat în SIBIU (Nagyszeben), str. Cisnădiei 43.

o ascuțitorie pentru cuțite artistice și de scobit, atelier pentru nichelare și galvanizare, după cerințele cele mai moderne, unde se execută totfelul de lucrări în această branșă; execut aparate medicale, ascuțesc și nichel. — Pentru ascuțirea bricelor, foarfecilor și mașinelor pentru tunderea părului și barbei ofer garanția cea mai mare.

VI 1277

6 buc. briciuri trimise spre ascuțire retrimitea acasă o fac pe cheltuiala mea proprie. Nichelări, ascuțiri, reparări, lucrări de cuțitar, șlefuirii de sticlă pentru optică, se execută pe lângă garanția, cu prețuri ieftine. — Obiecte veritabile de oțel englez și suedez cu prețuri ieftine.

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrássy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articoli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pânură se curățese și vopsese cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pânuri și de curățitorie chimică,

aranjată cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pânură și de mătăasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în croitoria mea specială. — Serisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pânuri și curățitor chimic Szeged.

TELEFON:
994.

Pravile și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

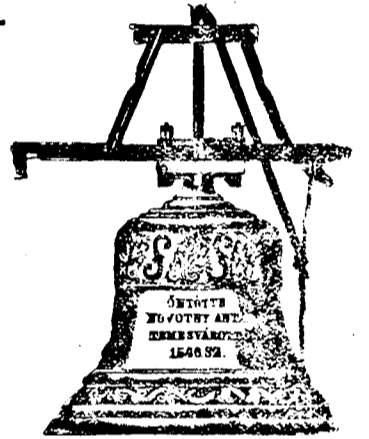

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

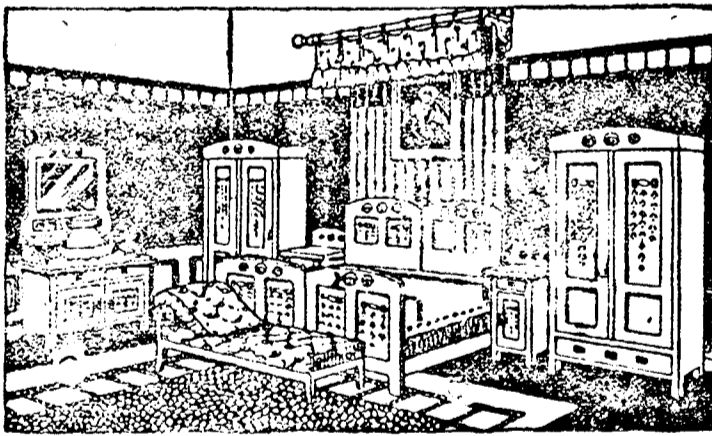
Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GAURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intens, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Preturi-curenți ilustrate trimit gratuit.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

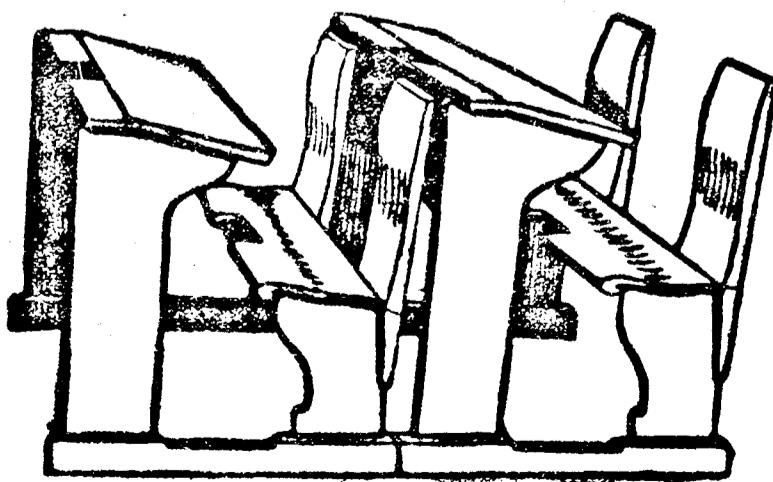

Cea mai renumită mare fabrică de mobile din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

CORNEL JUCU

mare stabiliment pentru aranjamente moderne de șeale și birouri seriei.

LUGOS,

strada Hunyadi nr. 11 și str. Corvin 9.

Telefon 84.

Lu 762

ATELIER DE CURELĂRIE, ȘELĂRIE și COFERĂRIE
O RENDT G. & FEIRI W.
 ODINIOARĂ SOCIETATEA CURELARILOR
 Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit vânat, sport și voiaj, poclăzit și procovățuri, port-monee și bretele solide și alte articole de galanterie pe lângă prețurile cele mai moderate. CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CUSUT ȘI LEGAT SKY (vârzobi), permanent în dispozit. Toate articolele în branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere se trimite franco. (O-9)

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent e în general cunoscut, se pregătește în trei tărimi.

- No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —80
- No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . à cor. 1—
- No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—

»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe cutie și pe capacul cutiei iscălitura »HÖFER«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate farmaciile din țară și străinătate și dela:

Zentral-Versendungsdepot **HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
 Ungargasse 14.
 (E 1968-50)

Dacă voești

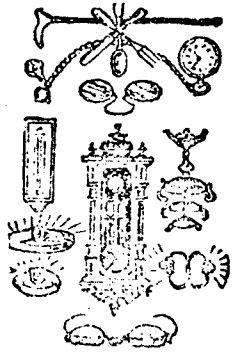
să cumperi bijuterii moderne și veritabile, adresează-te firmei:

Slepák A.

bijutier,
 ceasornicar
 și
 auritor

MAROSVÁSÁRHELY, Széchenyi-tér nrul 41.

Magazin de ceasuri elvețiene, de aur, argint, oțel, nichel p. buzunar și ceasuri cu pendulă. — Bijuterii fine și Brillante, obiecte de lux veritabile de argint și argint de China, obiecte optice.

În marele meu atelier se execută tot felul de bijuterii și se reparază cu specialitate bijuterii și ceasuri. — Prețuri convenabile, serviciu prompt. Se 2072

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI **ARAD,** STR. ZRINYI NRUL 1/a.

Fîind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru băneli și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitări de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

Prima specialistă vieneză de corsete

JOSEFINA BINDER

LUGOJ, strada Bonnaz numărul 13.

(Bi 2197)

Imi iau voia a atrage luarea aminte a onor. dame din Lugoj și împrejurime asupra corsetelor mele fără balene, cari formează o talie frumoasă, fără de a strânge sau apăsa.

Ajunge o singură încercare pentru a se convinge despre bunătatea acestora. Prețul e foarte convenabil, cel mai ieftin deja 8 coroane.

Recomandându-mă deosebitului sprijin, semnez cu distinsă stimă și considerație, gata de a servi on. public.

Fiecare corset este produsul meu propriu și nu marfă de fabrică. Se efectuează corsete și corsage după măsură.

Corsete pentru ținută dreaptă, bandage de dame pentru anumite stări, pentru vătămătură și altele se găsesc aici în mare asortiment

Se primesc reparaturi și se efectuează — ieftin.

JOSEFINA BINDER.

Dacă suferi în DURERI DE STOMAC!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA”, (purgativul de fier) a lui Sándor,

care curățește stomacul și intestinele de toate materiile nefolositoare cari sunt lipite de ele și prin aceasta împiedică incuierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere de cap, sgâreluri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vomare, greață, răgăleli etc.

O sticlă costă 50 fil., 6 sticle deodată 2.50 fil., 12 sticle 5 coroane. Efectul purgativei de fier „LAXA”, va fi permanentă dacă deodată folosim

„Regenolul” (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL”, această esență de stomac vindecă orice soi de mörburi de stomac și intestine precum și durerea de cap, curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în gradul superlativ. În cazuri de colică și iritație de vomare în timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1.20 fileri.

Originalul „Laxa” și „Regenolul” se poate afla la preparatorul original

Sándor Zoltán

farmacist în Erdőscentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEMUL” la ce e de recomandat să fie cu atențiune! (Sa 572)

„INSOȚIRE DE CREDIT IN PALOȘ”

CONVOCARE.

Membrii „Insoțirii de credit în Paloș,” sunt invitați prin aceasta, în conformitate cu § 20 din statute la a

VII-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Paloș, în 14 Februarie n., respective în caz că nu se adună membrii în deajuns pentru a putea aduce decizii valide, atunci se va ținea în 21 Februarie n. a. c. la 2 ore p. m., în școala confesională, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii și bilanțul anului de gestiune 1914.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Distribuirea profitului net realizat.
4. Alegerea alor 2 membrii în comitetul de supraveghere.
5. Alegerea a 1 membru în direcțiune.
6. Eventuale propuneri.

Paloș, 17 Ianuarie 1915.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon Bilanț la 31 Decembrie 1914. — Mérleg számla 1914. Dec. 31-én. Pasiva — Teher

Cassa în număr — Készpénzkészlet	3290 74	Cvete vărsate — Befolyt üzletrészek	3431 —
Bon la alte bănci — Betét más bankoknál	1599 66	Fond de rezervă — Tarta ékalap	4300 —
Escont — Leszámitolt váltók	151817 —	Depuneri spre fruct. — Takarékbetétek	43185 96
Impr. pe obligațiuni — Kötvénykölcsönök	14180 —	Imprumuturi proprii — Saját kölcsönök	146042 90
Debitori	720 —	Creditori — Hitelezők	281 11
Mobiliar — Felszerelések	150 —	Interese tranzitoare — Átmeneti kamatok	3170 —
Moară — Malom	14000 —	Profit net — Tiszta nyereség	114 50
Mașini agricole — Gazdasági gépek	7000 —		
Cumpăna — Hidmérleg	1000 —		
Cereale — Gabona	718 07		
Int. rest. — Átmeneti hátralékos kamatok	3400 —		
Int. tranz. de impr. proprii — Átmeneti saját kölcsönök utáni kamatok	2700 —		
	200525 47		200525 47

Debt — Tartozik Contul Perdare și Profit — Veszteség és Nyereség számla. Credit — Követel

Int. de dep. — Takarékbet. kamatok	2187 35	Interese de escont — Leszámit. kamatok	12 15 44
Int. după impr. proprii — Saját kölcsönök utáni kamatok	11673 40	Int. dela impr. pe obl. — Kötv. kölcs. kam.	1065 80
Spese — Költségek:		Venite dela moară — Malom utáni jöv.	1547 35
Salare — Fizetések	1734 —	Venite dela mașini agricole — Gazdaság gépek utáni jövedelem	627 05
Relut de cvartier — Lakbérill.	200 —	Venite dela cereale — Gabona utáni jöv.	409 89
Chirie — Házbér	100 —	Venite dela cumpănă — Hidmérleg utáni jövedelem	20 —
Spese de cancelarie, încălzit, lum-nat etc. — Irodai költs., fűtés, világítás	195 96	Provizioni — Jutalékok	80 15
Porto — Postai költség	44 25		
Dare: directă și aruncuri — Adó: egyenes és pótdadó	257 34		
10% după int. de dep. — 10% betéti kamatok után	218 78		
Profit net — Tiszta nyereség	114 50		
	16665 48		16665 48

Paloș, 31 Decembrie 1914. — Paloș, 1914. december hó 31-én.

Emil T. Gheaja m. p.
președinte — elnök.

Ilie Matteiu m. p.
contabil — könyvelő

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Atanasie Grapă m. p.
v. președinte — alelnök.

Matteiu Rusu m. p.

George Iambor m. p.

Am cenzurat conturile prezente și le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Jelen számlákat megvizsgáltuk és azokat rendben és fő- és segéd-könyvekkel összhangzóknak találtuk.

Paloș, în 17 Ianuarie 1915 — Paloș, 1915. január hó 17-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Gavrilă Babeș m. p.

George Neder m. p.

Ioan Andrei m. p.

Nicolae Costea m. p.

Ioan Vocilă m. p.

Nicolae Stan m. p.

Tiparul tipografiei „Concordia” societate pe acții în Arad. — Editor responsabil: prof. VASILE STOICA.

Vând și cumpăr

Cartofi,
Frecăței (tarhană),
Slănină,
Unscare de porc,
Paie și napi p. nutreț
per maja metrică și per vagon

Kalmár Endre

prăvălie de produse.

Arad, colțul străzilor Asz-talos S. și Choria.

Ka 2361

Prima fabrică de bănci de școală
brev. reg. ung.

Liferează

șale mai moderne și mai bune

bănci de școală

brevetate sistem „Feiwel”,
„Zahn” și „Rettig”, mo-
biliar pentru școli aparate de
gimnastică, mobilier modern
pentru biserici, bănci pentru
biserici și mobilier pentru
a grădinițe de copii.

Pe 1288

Prețurile gratis.

Fabricarea aranjamentelor de
birouri moderne.